

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/49/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120275424
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:6120275424.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpený Remedium Legal, s. r. o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: W. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., T. XX/XX, t. č. bytom na adrese C., P. XXB, o zaplatenie 2 520,51 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 2. júna 2022 č. k. 5Csp/19/2021-264 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu o zaplatenie sumy 2 520,51 eura s príslušenstvom zamietol a žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

1.1. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 52 odsek 1, 3, 4, § 53 ods. 1, § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 2 a § 39 Občianskeho zákonníka, ako aj vykonaným dokazovaním.

1.2. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že veriteľ (Slovenská sporiteľňa, a. s.) uzatvoril so žalobcom Zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 24. 06. 2019, predmetom ktorej mala byť aj žalovaná pohľadávka. Žalobca sa v tomto konaní domáha od žalovaného zaplatenia žalovanej sumy titulom zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 02. 12. 2014, ktorú ako veriteľ so žalovaným uzavrela Slovenská sporiteľňa, a. s., t. j. banka. Na základe tejto zmluvy veriteľ poskytol žalovanému úver 2 000 eur. Žalovaný mal úver splácať dohodnutými 60-timi mesačnými splátkami po 51,93 eura splatnými k 15. dňu v mesiaci, počnúc 15. 01. 2015 a končiac 15. 12. 2019. Celkovo tak mal žalovaný zaplatiť veriteľovi 3 114,94 eura. Nakoľko žalovaný úver dohodnutým spôsobom nesplácal, veriteľ ho výzvou z 05. 10. 2017 (danej na poštovú prepravu 11. 10. 2017) vyzval na úhradu v tom čase dlžnej sumy 615,63 eura a súčasne ho upozornil na možnosť zosplatnenia úveru. Následne listom zo dňa 23. 11. 2017 veriteľ žalovanému oznámil, že úver mimoriadne zosplatnil ku dňu 22. 11. 2017 a vyčíslil zosplatnenú pohľadávku na sumu 1 909,26 eura. Žalobca však súdu nepredložil doklad preukazujúci, že žalovanému bolo doručené Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 23. 11. 2017, resp. že mu vôbec bolo doručované.

1.3. Vychádzajúc z ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách a podľa § 132 ods. 1 CSP bolo povinnosťou žalobcu nielen tvrdiť, ale aj označiť a predložiť dôkazy preukazujúce jeho tvrdenia, pričom žalobca

v konaní nepreukázal, že žalovanému banka riadne zaslala, resp. sa mu do dispozícií dostalo oznámenie o zosplatnení pohľadávky banky a nepreukázal, že bol žalovaný bankou riadne vyzvaný na úhradu zosplatnenej pohľadávky spôsobom uvedeným v Zákone o bankách. Výzva predchádzajúca zosplatneniu z 05. 10. 2017 neobsahovala jednoznačné upozornenie, k akému konkrétnemu dňu banka úver zosplatní, ani výšku zosplatnenej pohľadávky. Túto výzvu, resp. upozornenie nie je preto možné v žiadnom prípade považovať za výzvu na plnenie zosplatnenej pohľadávky, tak ako to predpokladá § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Banka, ani postupca, ani žalobca ako postupník teda nepreukázali splnenie podmienok požadované pre platné postúpenie pohľadávky banky. Okrem toho, v konaní nebolo nad všetku pochybnosť preukázané ani to, kedy konkrétne bola výzva banky zo dňa 26. 03. 2019 pred postúpením s oznámením o úmysle postúpenia pohľadávky žalovanému doručená. Táto výzva je z 26. 03. 2019 a k postúpeniu podľa oznámenia o postúpení pohľadávky malo dôjsť 24. 06. 2019, to znamená, že medzi vyhotovením výzvy a zmluvou o postúpení pohľadávky uplynulo len 89 dní, a to bez preukázania, kedy, ktorým dňom bola táto výzva žalovanému aj doručená, resp. kedy sa dostala do jeho dispozície. Nebolo teda preukázané, že žalovaný mal skutočne poskytnutých 90 dní v zmysle § 92 ods. 8 na plnenie. Postúpiť je možné v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách len zosplatnenú pohľadávku banky, a to za podmienky, že dlžník, napriek doručenej výzve bol s jej úhradou v omeškaní 90 dní. Táto lehota 90 dní začína plynúť od doručenia výzvy na zaplatenie celej zosplatnenej pohľadávky dlžníkovi. Súd nemal preukázané, že oznámenie o zosplatnení z 23. 11. 2017, súčasťou ktorého bola aj výzva na plnenie, bolo žalovanému vôbec doručené, resp. doručovaná. Taktiež nemal preukázané ani to, že výzva pred postúpením pohľadávky z 26. 03. 2019 bola žalovanému doručená tak, aby bola zachovaná 90-dňová lehota od jej doručenia. Súd teda v konaní nemal jednoznačne a nad všetku pochybnosť preukázané, že skutočne došlo k platnému zosplatneniu úveru a následnému poskytnutiu 90-dňovej lehoty dlžníkovi na plnenie, čo je podmienkou platného postúpenia bankovej pohľadávky podľa § 92 odsek 8 Zákona o bankách. Súd preto aj následné postúpenie pre rozpor so zákonom vyhodnotil ako neplatné (§ 39 OZ).

Vzhľadom na uvedené, súd žalobu zamietol v celom rozsahu, keď nemal nad všetky pochybnosti preukázané, že žalobca je vecne aktívne legitimovaný v tomto konaní a že zmluvu o postúpení pohľadávky nadobudol platne v súlade s ust. § 39 a § 525 a nasl. OZ a za splnenia podmienok vyžadovaných § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Na doplnenie súd uviedol, že v danom prípade ani žaloba, ani výzva banky pred postúpením pohľadávky, ani oznámenie o postúpení pohľadávky nemôžu byť považované za oznámenie mimoriadnej splatnosti úveru, pretože nemá povahu hmotno-právneho úkonu zosplatnenia úveru s dôsledkami spájajúcimi sa so zosplatnením pohľadávky.

1.4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý by mal nárok na náhradu trov konania, trovy konania nepriznal, pretože mu žiadne trovy nevznikli.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny a vyhovieť žalobe, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a znemožnil mu uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súvislosti s platným vyhlásením mimoriadnej splatnosti poukazuje na splnenie všetkých podmienok postupcom kladených zákonom pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti. V predmetnej veci nebolo sporné, a žalobca zároveň riadne preukázal, že postupca žalovaného pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti vyzval na úhradu dlžnej sumy podaním zo dňa 05. 10. 2017 s tým, že pokiaľ k obnoveniu platobnej disciplíny nedôjde, postupca je oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru. Boli teda splnené podmienky omeškania trvajúceho viac ako 3 mesiace, ako aj upozornenie na možnosť uplatnenia právo zosplatniť úver pre prípad ďalšieho meškania v lehote nie kratšej ako 15 dní. Následne došlo zo strany postupcu k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a to podaním zo dňa 23. 11. 2017. Pokiaľ ide o otázku preukazovania a doručovania predmetnej výzvy, žalobca v tejto súvislosti tvrdil a tvrdí, že postupca predmetnú výzvu žalovanému riadne doručoval, a to aj pre prípad, ak sa z administratívnych dôvodov nezachoval písomný dôkaz o tejto skutočnosti. Poukázal na to, že žalovaný bol v konaní absolútne pasívnou stranou sporu, žiadnym spôsobom sa k veci nevyjadril a pojednávaní sa nezúčastnil. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný nič netvrdil, a teda ani nepoprel žiadne zo skutkových tvrdení žalobcu, hoci na to mal vytvorený dostatočný procesný priestor, ktorý však nevyužil. Keďže jeho skutkové tvrdenia neboli protistranou v zmysle § 150 ods. 1 a nasl. CSP popreté, v zmysle ust. § 151 ods. 1 CSP ich bolo potrebné považovať za nesporné skutkové tvrdenia,

na základe čoho bolo potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením, že žalobca (právny predchodca) riadne doručoval vyhotovené výzvy žalovanému. Na podporu svojich tvrdení poukázal na uznesenie KS v Trnave sp. zn. 9CoCsp/81/2020 zo 16. 03. 2021, 25Co/12/2021 z 26. 10. 2021, 9CoCsp/43/2020 z 18. 11. 2020 a 9CoCsp/90/2020 z 25. 01. 2022, ako aj na ďalšie rozhodnutia, či už KS v Bratislave (3Co/84/2019 z 29. 05. 2020, 43CoCsp/46/2021 z 27. 01. 2022), ako aj na rozhodnutia ďalších krajských súdov.

2.1. Pokiaľ by súd uvedené nesporné skutkové tvrdenie neakceptoval, poukázal na výzvu v zmysle § 53 ods. 9 OZ, ktorej doručovanie preukázal skrz podací hárok. Ak boli v čase vyhlásenia splatnosti splnené tieto podmienky, čo boli, potom samotné doručovanie vyhlásenia mimoriadnej splatnosti nie je vôbec podstatné, a to z viacerých dôvodov. V prvom rade výzva podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, v ktorej je jasne uvedené, že výška pohľadávky banky je 2 419,17 eura, čo je faktické upovedomenie o zosplatnení celého dlhu, pričom táto konkrétna výzva bola doručovaná skrz poštovú obálku. Táto výzva sama o sebe taktiež spĺňa notifikačnú funkciu o zosplatnení a podľa obsahu môže sama predstavovať zosplatňujúci úkon. Ďalej bol žalovanému zasielaný pokus o zmier, kde je uvedená celá dlžná suma. Neskôr sa žalovaný mohol o zosplatnení dozvedieť priamo z podanej žaloby, ktorú mu doručoval súd. Pokiaľ ide o súdom vytknutú skutočnosť, že omeškanie dlžníka netrvalo v čase postúpenia pohľadávky 90 dní, ale len 89 dní (počítajúc od vyhotovenia výzvy zo dňa 26. 03. 2019), v tejto súvislosti uvádza, že v konaní bolo preukázané, že žalovaný bol v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, konkrétne 945 dní. Aj napriek uvedenému, má za to, že od 26. 03. do 24. 06. 2019 je presne 90 dní, teda ani tento jednoduchý matematický záver súdu nie je správny. Zastáva preto názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým tvrdeniam, nakoľko v konaní bolo nielen predloženými listinnými dôkazmi, ale aj vykonanými skutkovými tvrdeniami preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky, napriek písomnej výzve právneho predchodcu v omeškaní, pričom rovnako zdôrazňuje, že sporným nebolo doručovanie výzvy podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách - za túto výzvu pritom možno považovať ktorúkoľvek výzvu, a to aj výzvu zosplatňujúcu.

2.2. Napokon, rozhodnutie súdu prvej inštancie trpí podľa názoru odvolateľa aj vadou zmätočnosti a nepreskúmateľnosti, keď nie je zrejmé, z akého dôvodu súd dospel k záveru o nedoručení predmetnej výzvy - resp. z akého dôvodu poprel existenciu nesporných a nikým nepopretých skutkových tvrdení žalobcu. Zdôraznil, že splatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti (na rozdiel od vyššie uvedených výziev podľa osobitných zákonov) nie je viazaná na vedomosť dlžníka, pričom dlžník sa o tejto skutočnosti dozvedel následnými výzvami zo strany postupcu, žalobcu, a napokon aj súdu. V danej veci niet pochyb o skutočnosti, že nedošlo k postúpeniu živého úveru a úver bol riadne zosplatnený, pričom pohľadávka bola spôsobilá na postúpenie, a teda platne postúpená na žalobcu.

3. Žalovaný sa písomne k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 odsek 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

5. Predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 2 520,51 eura s 5%-ným úrokom ročne zo sumy 1 541,94 eura od 25. 06. 2019, ako aj náhrady trov konania. Z odôvodnenia žaloby vyplýva, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej podľa § 524 a nasl. OZ zo dňa 24. 06. 2019 medzi postupcom SLSP, a. s., Tomášikova 48, Bratislava a žalobcom postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Uviedol, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky, napriek písomnej výzve postupcu, v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšie ako 90 kalendárnych dní. Dôvodil tým, že postupca uzatvoril so žalovaným dňa 02. 12. 2014 Zmluvu o splátkovom úvere č. 5065614655, pričom predmetom zmluvy bol úver vo výške 2 000 eur, poskytnutý ako spotrebný úver s výškou úrokovej sadzby 16,90% s úrokom z omeškania 5%, s výškou splátky 51,93 eura mesačne k 15. dňu v kalendárnom mesiaci so splatnosťou prvej splátky 15. 01. 2015, s počtom splátok 60, s konečnou splatnosťou úveru 15. 12. 2019, s ročnou percentuálnou mierou nákladov 20,41%, s priemernou RPMN 17,33% a celkovou čiastkou, ktorú žalovaný mal zaplatiť na úver 3 114,94 eura. Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že žalovaný v stanovených termínoch splátky

neplnil, a tak postupca podaním zo dňa 23. 11. 2017 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 22. 11. 2017, pričom žalovaného vyzval na úhradu dlžnej sumy najneskôr do 15 dní. Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu 2 520,51 eura, ktorá pozostávala z istiny vo výške 1 541,94 eura, z riadneho úroku vo výške 773,74 eura, úroku z omeškania vo výške 164,79 eura a z poplatkov vo výške 40,04 eura. Žalobca v konaní predložil výzvu pôvodného veriteľa SLSP, a. s. zo dňa 05. 10. 2017, ktorou oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splácaním pohľadávky banky ku dňu 05. 10. 2017 vo výške 615,63 eura, ktorú sumu má žalovaný uhradiť najneskôr do 15 dní od doručenia výzvy. Zároveň bol žalovaný oboznámený s tým, že v prípade, že dlžná suma nebude uhradená, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, čím sa stane pohľadávka splatnou v celom rozsahu. Žalovaný úhradu nevykonával, preto právny predchodca žalobcu listom zo dňa 23. 11. 2017 oznámil žalovanému, že i úver mimoriadne zosplatnil ku dňu 22. 11. 2017 a vyčíslil zosplatnenú pohľadávku na sumu 1 909,26 eura. Žalobca nepredložil doklad preukazujúci, že žalovanému bolo doručené oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 23. 11. 2017, resp. že vôbec bolo doručované. Listom zo dňa 29. 06. 2019 právny predchodca žalobcu SLSP, a. s. oznámila žalovanému, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0509/2019/CE postúpila pohľadávku s príslušenstvom na EOS KSI Slovensko, s. r. o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803.

6. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol pre nedostatok vecnej aktívnej legitímácie v konaní. Úlohou odvolacieho súdu bolo posúdiť cez rozsah a dôvody podaného odvolania správnosť záverov súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitímácii z dôvodu neplatného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti spotrebiteľského úveru a následného postúpenia tzv. živého úveru, ako aj posúdiť namietanú nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

7. Podľa § 387 odsek 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotno-právnu, tak aj procesno-právnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ust. § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

Po prejednaní veci odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania správne zhrnul skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, keď konštatoval nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu. S poukazom na uvedené, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

9. Civilný sporový poriadok zavádza do súdneho procesu pomerne významnú kategóriu osobitných druhov konaní, v rámci ktorých sa uplatňujú niektoré špecifické pravidlá pre postup súdu a sporových strán. Ide o tzv. spory s ochranou slabšej strany v zmysle druhej hlavy tretej časti CSP. Do tejto kategórie patria aj spotrebiteľské spory (§ 290 až § 306 CSP). V dôsledku tejto špeciálnej úpravy je postavenie chránenej sporovej strany do značnej miery privilegované a rozhodne nejde o slabšiu stranu z procesného hľadiska. Za zásadný možno považovať bezprostredný odklon od dispozičného princípu v procese dokazovania, ktorý je typický pre sporové konanie ako také. Súd môže ex offo obstaráť, zabezpečiť a vykonať aj tie dôkazy, ktoré slabšia strana nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP).

10. Zmeny procesných pravidiel sporového konania sa vo výraznej miere dotkli aj inštitútu dokazovania. Dochádza k prehĺbeniu princípu kontradiktórnosti a k zdôrazneniu procesnej zodpovednosti sporovej strany za vlastnú aktivitu. Vzhľadom na to, že ide o sporové konanie, dôraz je naďalej kladený na plnohodnotnú realizáciu dispozičnej zásady, pričom bez návrhu môže súd v spore vykonať dôkaz iba vo výnimočných prípadoch. Rozhodnutie o tom, ktorý z navrhnutých dôkazov bude v konaní vykonaný, ostáva vo výlučnej kompetencii súdu (§ 185 ods. 1 CSP). Z hľadiska dôkaznej iniciatívy je zásadný § 185 ods. 2 a 3 CSP, v zmysle ktorého súd bez návrhu dôkazy nevykonáva. Výnimkou sú iba dôkazy vyplývajúce z verejných registrov a zoznamov (odsek 2) a dôkazy vykonané pri skúmaní procesných

podmienok, vykonateľnosti navrhovaného rozhodnutia a pri zisťovaní cudzieho práva. Osobitne je táto otázka upravená na účely sporov s ochranou slabšej strany, v ktorých môže súd vykonať dôkaz aj bez návrhu, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP). Pri zisťovaní skutkového stavu vychádza súd naďalej zo zhodných tvrdení strán, pokiaľ neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Súčasne platí, že skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné; pričom účinnosť popretia skutkových tvrdení je podmienená uvedením vlastných tvrdení o relevantných skutkových okolnostiach (§ 151 CSP). Ak dôjde medzi stranami k dohode v tvrdeniach o určitých skutočnostiach, na dodatočné zmeny v týchto tvrdeniach súd už neprihliada (§ 186 ods. 2 CSP).

11. Aktívnu vecnú legitímáciu sa rozumie také hmotno-právne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotno-právny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok NS SR z 29. 06. 2010 sp. zn. 2Cdo 205/2009).

12. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na konštatovaní o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ktorý nepreukázal doručenie oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti žalovanej sumy, a teda nepreukázal, že došlo k platnému zosplatneniu úveru. V prejednávanej veci tak bolo v prvom rade nevyhnutné zodpovedať otázku, či došlo k zosplatneniu pohľadávky v súlade s § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka.

12.1. Ustanovenie § 53 odsek 9 Občianskeho zákonníka spresňuje podmienky splácania záväzkov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv v splátkach. Veriteľ môže pre nesplnenie niektorej splátky žiadať o zaplatenie celej pohľadávky po uplynutí troch mesiacov od omeškania s jej zaplatením v prípade, že spotrebiteľa súčasne upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 65 OZ). Takýmto zákonom predpokladaným úkonom je listina, v ktorej je spotrebiteľ upovedomený o práve dodávateľa pristúpiť k predčasnému zosplatneniu spotrebiteľského úveru; táto sa zároveň musí dostať do dispozičnej sféry adresáta - spotrebiteľa. Na zosplatnenie úveru podľa ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ sa vyžadujú dva úkony, a to výzva podľa § 53 ods. 9 OZ a následne vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru.

12.2. V zmysle ust. § 45 odsek 1 OZ platí, že pre postúpenie účinkov prejavu vôle, smerujúceho voči neprítomnej osobe - adresátovi sa vyžaduje, aby sa tento dostal do sféry dispozície adresáta, čím by mu bola vytvorená aspoň objektívna možnosť oboznámiť sa s jeho obsahom. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv alebo povinností účastníka právneho vzťahu dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby bola adresátovi daná aspoň objektívna možnosť sa s takýmto úkonom oboznámiť. Pri výklade požiadavky o doručení tak výzvy na zaplatenie (v prejednávanej veci označenej ako predžalobná upomienka), ako aj oznámenia o mimoriadnom zosplatnení úveru je potrebné prihliadnuť na právne účinky jednostranných adresovaných právnych úkonov.

12.3. Povahu jednostranného adresovaného právneho úkonu má nielen písomná výzva na zaplatenie dlžnej sumy, ale aj oznámenie o zosplatnení úveru; zosplatnenie úveru je právom veriteľa, ktoré je naviazané na jeho prejav vôle, smerujúci voči dlžníkovi. Právny predchodca žalobcu nepreukázal doručenie predžalobnej upomienky zo dňa 05. 10. 2017 do sféry dispozície žalovaného, predložený podací hárok nepreukazuje, že výzva sa dostala, alebo mohla dostať do dispozičnej sféry žalovaného. Čo sa týka oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, žalobca dôkaz preukazujúci doručovanie tejto listiny žalovanému nepredložil; sám konštatoval, že doručenkou nedisponuje. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný nebol preukázateľne oboznámený o skutočnosti, že dlh sa stal splatným v celom rozsahu. Žalobca preto neuniesol dôkazné bremeno o dôjdení písomného prejavu vôle do dispozičnej sféry žalovaného.

12.4. Keďže nebolo v konaní preukázané doručenie výzvy, ale ani oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti žalovanému, nespôsobujú takéto úkony žiadne právne následky; odvolací súd sa tak stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že podmienky na platné zosplatnenie pohľadávky podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ splnené neboli.

13. Čo sa týka nesprávneho vyhodnotenia nesporných skutkových tvrdení súdom, k tomu odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že je pravdou, že žalovaný bol v konaní pasívny a nezúčastnil sa ani pojednávania na súde prvej inštancie, teda skutkové tvrdenia žalobcu nepoprel. Otázka aktívnej, či pasívnej legitímácie v konaní je však otázka, ktorú súd musí skúmať ex offio, teda bez ohľadu na to, či je druhou stranou v konaní namietaná, preto sa ňou súd prvej inštancie správne zaoberal. Pre posúdenie aktívnej legitímácie žalobcu pritom bolo potrebné posúdiť to, či došlo k platnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky a splneniu podmienok výzvy banky adresovanej žalovanému v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. Keďže dospel k záveru, že mimoriadna splatnosť pohľadávky nebola platne vyhlásená, nedošlo ani k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu, s čím sa odvolací súd stotožnil. Takto postupovať musí súd v každom konaní, teda aj v sporovom, aj pokiaľ nejde o spor s ochranou slabšej strany, pričom keďže v danej veci o takýto spor ide, vykonanie dôkazov, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci mu umožňuje aj ust. § 295 CSP. Podľa názoru odvolacieho súdu takýmto postupom nešlo o nesprávne vyhodnotenie nesporných skutkových tvrdení strán sporu a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, preto aj túto námietku považoval odvolací súd za nedôvodnú.

14. Žalobca v odvolaní uviedol, že žalovaný doručenie výzvy a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti nepoprel, a teda ide o nesporné tvrdenia, preukazujúce, že došlo k platnému zosplateniu pohľadávky. Tu však odvolací súd dodáva, že v spotrebiteľskom konaní súd skúma vecnú legitímáciu vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju strany sporu v konaní nenamietli, pričom dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok predpokladaných ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách a § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorým predchádza splnenie náležitostí predpokladaných § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ zaražuje veriteľa aj v prípade, že jeho skutkové tvrdenia neboli spotrebiteľom vyslovene popreté. Na podporu tejto argumentácie krajský súd poukazuje na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo 162/2020 z 27. 10. 2021, publikovaný v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 2/2022 pod R č. 6.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ust. § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 1 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).